

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

Миколаївського національного

університету

імені В. О. Сухомлинського

В. Д. Будак

26.04. 2023 року

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

З ПРОФІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ

СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

при вступі на другий курс (нормативний термін навчання) на
основі освітнього ступеня бакалавра, освітньо-кваліфікаційного
рівня спеціаліста, освітнього ступеня магістра у межах вакантних
місць ліцензованого обсягу

ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ

012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Розглянуто та схвалено

на засіданні приймальної комісії

МНУ імені В.О. Сухомлинського

(протокол № 4 від «26» 04 2023
року)

Прийом на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавр (нормативний термін навчання) на основі освітнього ступеня бакалавра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, освітнього ступеня магістра здійснюється на конкурсній основі за результатами фахового вступного випробування з профільних дисциплін у формі тестування.

Розробник програми фахового вступного випробування:

Кандидат психологічних наук, доцент		Ю.О. Бабаян
Кандидат педагогічних наук		С.О. Тесленко
Завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти		С.І Якименко
Декан педагогічного факультету (відповідальна за результати роботи)		О.М. Олексюк

Затверджено на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти
Протокол №10 від «11» квітня 2023 року

Затверджено на засіданні Вченої ради педагогічного факультету
Протокол №7 від «13» квітня 2023 року

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ	4
3. ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ	5
4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	12
5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	14

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного випробування визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавр (нормативний термін навчання) на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітнього ступеня бакалавра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, освітнього ступеня магістра за спеціальністю 012 Дошкільна освіта.

Мета фахового вступного випробування – перевірка рівня теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів і формування рейтингового списку з абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття ступеня бакалавра (нормативний термін навчання) за спеціальністю 012 Дошкільна освіта.

Вступні випробування проводяться в обсязі навчальних програм з дисциплін – педагогіка загальна, психологія.

2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Завдання фахового вступного випробування з педагогіки і психології полягає у тому, щоб оцінити рівень володіння компетентностями вступників:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність до міжособистісної взаємодії;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації;
- здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага);
- здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки;
- здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості у дітей раннього і дошкільного віку;
- здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу;
- здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками;
- здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами;
- здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

3. ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Назва розділу, теми	Зміст навчального матеріалу	Компетентності
ПЕДАГОГІКА		
Загальні основи педагогіки	<ul style="list-style-type: none"> -предмет педагогіки, її завдання та категорії; -галузі педагогічної науки; зв'язок педагогіки з іншими дисциплінами; -зміст і розвиток педагогічних теорій, історію виникнення, становлення педагогіки як науки; - основи інклюзивної педагогіки; - методологічні основи педагогіки; методи науково-педагогічних досліджень; -поняття особистості, джерела та механізми її розвитку; -закономірності, принципи та методи навчання та виховання; -суттєві ознаки особистості як педагогічного феномену, основні фактори, що впливають на її формування і розвиток; вікову періодизацію; -ключові поняття педагогічної науки; 	<ul style="list-style-type: none"> -аналізувати педагогічні явища та процеси, аргументуючи власну точку зору з позиції науки; -визначати завдання формування особистості відповідно до особливостей її розвитку та віку; - використовувати досвід та досягнення української народної та зарубіжної педагогіки.
Основи школознавства	<ul style="list-style-type: none"> -основні державні документи, що регламентують розвиток системи освіти в Україні; - пріоритетні напрями державної політики у сфері освіти; -концепції змісту освіти. - критерії відбору змісту освіти; -наукові та організаційні засади системи освіти України; -структура освіти України; -специфіка навчальних закладів різного типу; функціональні обов'язки вчителя, вихователя, викладача, психолого- 	<ul style="list-style-type: none"> - орієнтуватися в системі освіти; -здійснювати самоаналіз професійно-педагогічної компетентності; - використовувати міжнародні, законодавчі, нормативно-правові документи адаптації здобувачів вищої освіти до сучасних соціально-економічних умов в суспільстві.

	педагогічні вимоги до них.	
Дидактика- теорія освіти і навчання	<ul style="list-style-type: none"> - сутність дидактики як галузі педагогіки, що досліджує проблеми навчання; -історичні системи навчання; -функції дидактики, дидактичні системи; -рушійні сили та закономірності, принципи та правила педагогічного процесу; -структура та основні компоненти навчального процесу; -характеристика основних груп методів навчання, історичні форми організації навчання. 	<ul style="list-style-type: none"> -моделювати методи і форми організації навчального процесу в закладі дошкільної освіти; - структурувати навчальний матеріал; - визначати рівень засвоєння навчального елемента; -визначати критерії технологічності дидактичної системи; - розрізняти та характеризувати ознаки традиційної та інноваційної дидактичних систем; - чітко формулювати і диференціювати схожі поняття та терміни, вільно використовувати їх у професійній мові; - самостійно аналізувати психолого-педагогічні джерела.
Теорія виховання	<ul style="list-style-type: none"> -сутність та мета виховання; закономірності виховання, принципи та правила виховання; -компоненти, рушійні сили, мотиви виховання. -етапи процесу виховання; - концепції виховання, особливості національної системи виховання, особливості організації в різних типах освітніх закладів; -напрями виховання та їх завдання; -сутність родинного виховання, його взаємозв'язок із суспільним вихованням на різних вікових етапах розвитку дитини. 	<ul style="list-style-type: none"> -аналізувати педагогічні ситуації, результати виховання і навчання; -визначати цілі, методи, форми виховання за структурним елементом програми; -визначати зміст виховання за структурним елементом програми.
ПСИХОЛОГІЯ		
Психологія як наука	Поняття про психологію як науку. Галузі психології. Зв'язок психології з іншими науками. Співвідношення	<ul style="list-style-type: none"> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - здатність оцінювати та

	наукової та життєвої психології; відмінність та подібність. Методи психології.	забезпечувати якість виконуваних робіт; - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; - здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації; - здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками; - здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.
Психіка і свідомість	Поняття психіки. Проблема співвідношення мозку і психіки. Структура психіки. Психіка і свідомість. Структура свідомості та її основні психологічні характеристики. Свідоме і несвідоме.	- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; - здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками; - здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.
Пізнавальна сфера людини	Загальна структура психічних пізнавальних процесів. Відчуття та сприймання як основа	- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - здатність вчитися і

	<p>пізнання дійсності. Види відчуттів. Властивості відчуттів. Сприймання і його характеристики. Загальні особливості сприймання. Класифікація та види сприймання.</p> <p>Поняття про увагу. Різновиди і форми уваги. Властивості уваги. Поняття про пам'ять. Різновиди пам'яті. Забування та його причини.</p> <p>Поняття про мислення. Розумові дії та операції мислення. Різновиди мислення. Індивідуальні особливості мислення. Поняття про уяву. Різновиди уяви. Уява і особистість.</p>	<p>оволодівати сучасними знаннями;</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; - здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості у дітей раннього і дошкільного віку; - здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками; - здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.
<p>Емоційно-вольова сфера людини</p>	<p>Поняття про емоції і почуття. Класифікація та форми переживання емоцій і почуттів. Сутність психічних станів. Класифікація психічних станів. Настрій, афект, стрес. Умови саморегуляції психічних станів. Поняття про волю та її функції. Основні якості волі. Структура вольового акту. Вольові якості особистості та їх розвиток. Локус контролю.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - здатність до міжособистісної взаємодії; - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; - здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага); - здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки;

		<ul style="list-style-type: none"> - здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу; - здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками; - здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами; - здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.
<p>Мотивація та діяльність людини</p>	<p>Мотиваційна сфера особистості. Потреби і мотиви. Мотивація. Поняття про діяльність. Структура діяльності: цілі, мотиви, дії. Дії і операції. Складові і засоби дій. Уміння й навички. Основні різновиди діяльності.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; - здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки; - здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

<p>Темперамент, характер, здібності</p>	<p>Поняття про темперамент. Типи темпераментів. Основні властивості темпераменту. Фізіологічне підґрунтя темпераменту. Роль темпераменту в діяльності людини. Поняття про характер. Структура характеру. Основні риси типового характеру. Природа характеру. Формування характеру. Поняття про здібності. Різновиди здібностей. Рівні розвитку здібностей. Обдарованість, талант, геніальність. Індивідуальні відмінності у здібностях людей та їх природні передумови.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; - здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага); - здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки; - здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками; - здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.
<p>Особистість. Спілкування як умова розвитку особистості</p>	<p>Загальне поняття про особистість. Сучасні теорії особистості. Психологічна структура особистості. Самосвідомість. Я-концепція особистості. Рівень домагань особистості. Поняття спілкування. Спілкування як умова формування особистості. Структура спілкування: комунікація, інтеракція, перцепція. Засоби спілкування. Функції спілкування. Різновиди та рівні спілкування.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; - здатність до міжособистісної взаємодії; - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; - здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність,

		<p>креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага);</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки; - здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу; - здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами; - здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.
<p>Проблеми психічного розвитку особистості. Періодизація розвитку людини</p>	<p>Вікова психологія як галузь психології. Предмет вікової психології. Мета та завдання вікової психології. Методи вікової психології. Загальне поняття про психічний розвиток. Рушійні сили, чинники й умови психічного розвитку. Підходи до періодизації вікового розвитку. Періодизація вікового розвитку Д.Б. Ельконіна</p>	<ul style="list-style-type: none"> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; - здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага); - здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання

		<p>суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки;</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості у дітей раннього і дошкільного віку; - здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.
<p>Психологія розвитку людини на різних вікових етапах</p>	<p>Соціальна ситуація розвитку і провідний вид діяльності у немовлячому періоді. Розвиток дитини на першому році життя. Криза першого року. Ранній вік. Особливості соціальної ситуації розвитку дошкільника. Загальні психологічні особливості молодших школярів. Анатомо-фізіологічні особливості підлітка. Соціальна ситуація та провідний вид діяльності. Розвиток самосвідомості. Криза підліткового віку. Соціальна ситуація та провідна діяльність у старшому шкільному віці. Самовизначення та самовиховання в юнацькому віці. Основні новоутворення старшого школяра.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; - здатність до розвитку у дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага); - здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки; - здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості у дітей раннього і дошкільного віку; - здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу; - здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та

		застосовувати її в роботі з дітьми, батьками; - здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.
--	--	--

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування.

Для проведення тестування формуються екзаменаційні групи в порядку реєстрації документів. Список допущених до тестування ухвалюється рішенням приймальної комісії, про що складається відповідний протокол.

Голова фахової атестаційної комісії, який відповідає за проведення вступного випробування, попередньо складає необхідні екзаменаційні матеріали: програми фахових вступних випробувань, тестові завдання, критерії оцінювання відповіді вступника.

Тестові завдання складаються відповідно до Програм фахових вступних випробувань. Програми фахових вступних випробувань оприлюднюються на офіційному сайті МНУ імені В. О. Сухомлинського (<http://www.mdu.edu.ua>).

Фахове вступне випробування проводиться у строки, передбачені Правилами прийому до Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського у 2023 році.

Розклад фахових вступних випробувань, що проводяться МНУ імені В. О. Сухомлинського, затверджується головою Приймальної комісії і оприлюднюється шляхом розміщення на веб-сайті МНУ імені В. О. Сухомлинського та інформаційному стенді Приймальної комісії не пізніше ніж за три дні до початку прийому заяв та документів для вступу на навчання за відповідними ступенями та формами навчання.

На тестування вступник з'являється з паспортом.

Вступник одержує варіант завдання, який містить 20 тестових завдань, для кожного з яких передбачено 4 варіанти відповідей.

Абітурієнту необхідно для кожного завдання знайти правильну відповідь і позначити її номер у картці відповідей у рядку, який відповідає номеру цього завдання. Кожне завдання передбачає один правильний варіант відповіді. На виконання тестового завдання відводиться 2 астрономічні години (120 хвилин).

За результатами вступних випробувань проводиться оцінка рівня фахових знань за наступними критеріями:

Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100-200
0	не склав
1	не склав
2	не склав
3	не склав
4	не склав

5	100
6	107
7	114
8	121
9	128
10	135
11	142
12	149
13	156
14	163
15	170
16	176
17	182
18	188
19	194
20	200

Апеляція вступника щодо екзаменаційної оцінки (кількості балів), отриманої на вступному випробуванні у МНУ імені В. О. Сухомлинського, повинна подаватись особисто вступником не пізніше наступного робочого дня після оголошення екзаменаційної оцінки.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

I. Педагогіка загальна.

1. Анєнкова І.П., Байдан М.А. Педагогіка: Навч. посібник / І.П. Анєнкова, М.А.Байдан. Русол: Львів: Новий світ. 2000. 2018. 567с.
2. Бондар В. І. Дидактика : підруч. [для студ. вищ. пед. навч. закл.] / Володимир Іванович Бондар. К. : Либідь, 2005. 264 с.
3. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посібник. 4–те вид., стер. К.: Академвидав, 2012. 616 с.
4. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: Теорія та історія: Навч. посібник. К.: Вища школа, 2005. 237 с.
5. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: Підручник. К.: Знання-Прес, 2008. 447с.
6. Левківський М.В. Історія педагогіки: навч-метод. посібник. 4–те вид./ М.В. Левківський, К.: Центр учбової літератури. 2016. 190 с.
7. Максимюк С.П. Педагогіка: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2009. 670 с.
8. Мельничук С. Г. Педагогіка (Дидактика): навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / С. Г. Мельничук. Кіровоград : РІК-Медіа, 2016. 176 с.
9. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: навчальний посібник / Нєля Мойсеюк. 5-те вид., доповн. і переробл. К.: Мойсеюк В. Ю., 2009. 656 с.

10. Москаленко, А. М. Історія педагогіки: навч.-метод. посіб. / А. М. Москаленко. - Київ: Київський університет, 2014. 240 с.

11. Нова українська школа: поради для вчителя / Під аґ. редакцією Бібік Н.М. К.: Тов. Видавничий дім «Плеяди». 2017. 206 с.

12. Рацул А. Б. Педагогіка: інформативний виклад: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / А. Б. Рацул, Т. Я. Довга. Київ : Слово, 2016. 344 с.

13. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Михайло Миколайович Фіцула. К.: Академвидав, 2014. 456 с.

14. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посіб. / М. М. Фіцула. Вид. третє, перероб. і допов. – Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2013. 230 с.

15. Фізеші О. Й. Педагогіка: основи педагогіки, дидактика, теорія та методика виховання, школознавство: навчальний посібник для студ. пед. спец. / О. Й. Фізеші ; Мукачівський держ. ун-т. К.: Кондор, 2015. 388 с.

II. Психологія.

1. Вікова і педагогічна психологія: навч. посіб. 5-те видання / О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук та ін. К.: Каравела, 2017. 400 с.

2. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія. Практикум. К.: Центр учбової літератури, 2019. 204 с.

3. Загальна психологія: навч. посіб. 5-те видання / О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук та ін. К.: Каравела, 2017. 464 с.

4. Савчин М. Загальна психологія : підручник. 3-те видання. К. : ВЦ «Академія», 2020. 344 с.

5. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П. Загальна психологія. Навчальний посібник. К : Центр навчальної літератури, 2019. 296 с.